

Kiadó hivatal:
muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft.
Félévre 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40.

A lap szétküldésére vonatkozó reklamatiók előfizetési pénzek és hirdetések a kiadó-hivatalba intézendők.

EGYETÉRTÉS

Szerkesztési iroda:
muzeum-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető minden közlemény ide küldendő.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kezek től fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Budapest, május 21.

A delegációk ez időszerűtlen ülése, azt hisszük, sok embernek felnyitotta szemét. Aki látni akar, az most már csakugyan láthatja, hogy a delegationalis institutióval szemben Magyarországnak sokat emlegetett önkormányzati joga nem egyéb, mint humbug.

Egy hatalom van itt csak: s ez a bécsi hadügy-miniszter. És az egy ember 34 felületes, az ország bajaival mitsem törődő képviselő és felsőházi tag élén nevéssé teszi az egész törvényhozást.

Szegény adózó magyar nép, ki az alkotmányos élet jótéteményeitől vártad anyagi felvirulást, nézd és lásd ezen ocsmány komédiát, mely az alkotmányosság alárcza alatt néhány ember által megrontásra üzetik.

Mily rohamosan súlyedünk: anyagilag és erkölcsileg egyaránt. A nemzeti szellem ki van forgatva sarkából. Becsületesség és bátorság, mely két fő jellemvonása volt a magyarnak — kiháló félben van.

A kiegyezkedés gyáva politikája iszonyuan termi gyümölcsét. Hét esztendeig nem tettünk egyebet, mint hirdettük uton útfélen a gyáva félelmet és aljas meghunyászkodást önisméret és önérzet helyett. És ime ma már annyira benne vagyunk, hogy a jobboldal némely lelkiismeretesebb emberei maguk is megsokallják és közbeiktalással szeretnék feltartóztatni az árt, de már késő, leszavazza a többség.

A politikai tényezőknek ily nagymérvű súlyedése mellett — azt hisszük — az alkotmányos fogalmak tisztulása, s az ámitás uralmának tarthatatlansága, nem fog már soká késni — a nemzetnél.

Mikor egy politika már annyira elbutul, hogy azon kárhozatos romlás sem képes észre téríteni, melybe hét év óta az országot sodorta, mikor egy politika már annyira gonosz, hogy azt az ország jelenlegi nyomorúságos, kétségbeesett állapota sem képes jobb útra téríteni: akkor csakugyan elérkezett az idő, hogy a nemzet akarata lehetetlenné tegye e politikát.

Azt hittük, a magyar érdekek nem fognak győzelemre vergődhetni a delegációban — az osztrákok miatt. Szó sincs róla. Nincs szükség rá, hogy az osztrákok állják utját érdekeinknek, nem engedik ezt érvényesülhetni magok a magyarok.

Igazán vérlázító, hogy minden óhajítás, mely Magyarországot érdekel, még mindig a magyar delegátusok keze között halt meg — nem is engedik, hogy az osztrák delegátusok fórumai elé kerüljön. Elfojtják magok a magyarok. Hiszen az osztrákok százszor derekabbak, mint a magyarok.

Hanem hát kezd már a jobboldali sajtó is kiüdülni. Annyit látunk, hogy nem jól érzik magukat, ha a delegációról kell beszélni. Hanem kiüdülnék még jobban is.

Királyföldi viszonyok.

Az erdélyi szászok darab idő óta igen henczegnek, és a magyar állam ellen csaknem ellenséges állást kezdenek elfoglalni, min ugyan nem igen esodálkozunk, ha közelmúltjokra vissza pillantunk, midőn hazafi érnének tekintették — tisztelet és becsület a kevés kivételnek — Magyarország régi törvényeken alapuló alkotmányos szerkezetét fitymálva egy idegen uralomnak hódolni, és elég rövidlátók s eszélytelenek voltak a hajdani prudens ac circumspetus atyafiak a magyar királyok pazar bőkezűségéről megelégedve éppen akkor egy szemlalom harcöt indítani meg, midőn a magyar birodalomnak czélszerűbb területi rendezése kérdésbe tétetett.

Ha tekintjük azon minden műveltséget nélkülözö hangot, melyen a szász egyetem és egyes hatóságai e tárgyban felszóltak, — ha tekintjük azon épés kifakadásokat, melyeket a bel- és külföldi sajtóban bérenczeik által folytatnak, melyeknek legszelidebbjei a magyar nemzet ellen szórt barbár, betyár stb. kifejezések, mint az ellenszenv netovábbjai, — ha tekintjük a magyar hongyülésen gyermekies makacsságnak nyilvánuló viseletüket, jelesen a nyelvkérdésnél indokolatlanul megújított vitáikat, melyek által inkább az önkényt mint az alkotmányosságot szeretnék visszaszerezni, — lehetetlen a leghiggadtabb hazafi kebelnek is föl nem zudulni, és az ily rakoncátlan modort el nem itélni.

A magyar kormány 1848 óta tulságosan gyakorolt engedékenysége fokról-fokra bátorította fel ezen maroknyi népfajt arra, hogy nemcsak minden a Királyföldön lakó más nemzetiségeket elnyomjon, és azokon végtelenül uralkodjék, hanem a kormánnyal is folytonosan újat huzva bizonyos tulhaladott kiváltságokat fentartatni követeljen, melyeket sem az 1848-ki, sem az 1868-ki törvények már többé meg nem engedhetnek, és legfőkébb a kormány gyöngösége és gyávasága bátoríthatta fel őket azon szentelen támadásokra, melyekkel minden lépten-nyomon találkoznak, és a melyeket megtorolni a kormány erélytelensége — nem mondjuk valami titkos lekötözöttsége érzetében sem nem akar, sem nem mer.

Jól emlékezünk, midőn a megyék rendezése folyt, a Királyföld érintetlen hagyott, úgy midőn az urbéri viszonyok szabályoztattak, akkor is az ottaniak függőben maradtak, illetőleg mindezek külön törvények által megoldandóknak jelentettek ki, anélkül, hogy mind ezen kivételek igazoltak lettek, és anélkül, hogy mind ezek törvényszabta rendezése mindeddig megtörtént volna, igen jól emlékezünk arra is, hogy e tárgyban a képviselőházban több rendű kérdésvények intéztettek az illető miniszterekhez, kik vagy hallgattak, vagy szokás szerint ígérték, míg legujabban egy határozati javaslatot e tárgyban még fölvetésre sem méltatott a többség akkor, midőn csakis a fenálló törvények rendeletének elégteléről volt szó.

Tegnap már maguk a szász képviselők kezdték a kormányt interpellálni és még a mulasztásért fenyegetni, mely eljárást már több szász thatóságnak a belügyért vádálálhelyezési kérvénye előzött meg, miért hogy a szász egyetem illetéktelen jogkörét el nem ismerte és a törvényhozásba részt venni nem engedte meg? és a böles kormány ily felszólalásokra mélyen hallgat, és fejét mint a tuzok a homokba rejtve még nem is gondol a teendő megoldásával, most vevén észre, hogy bizony a szászok nélkül is meglehet a honboldogító államkölcönöket szavaztatni és a hatalmas mameluk-tábor mint ernyedetlen szavazóképet féken tartani.

Kár volt ezen urakat eddig is annyit kényeztetni, kik úgy látszik mindenfelé inkább grávitálnak, csak Magyarország felé nem akarnak szítani azon boldog reményben, hogy maholnap a kamarilla segélyével sikerülend magukat Bécs karjaiba visszadobtatni, hol azután kényük kedvük szerint garázdálkodhatnak.

Ha eddig egyik változó kormánynak sem sikerült a királyföldi viszonyokat rendezni, bizony eljött az ideje, hogy nem csak holmi rendeletekkel járjon el gyorsabban, hanem a függőben levő törvényjavaslatokat is igyekezzen valahára beadni, és ez által a gyávaság s erélytelenség vádját magáról lemosatni. Ugy légyen!

Előbb a szárazság, majd a fagy, most pedig az áradás ijesztgeti a földbirtokost. Tudósításaink szerint a Rába kiöntése tetemes károkat okozott. Vasmege egy része víz alatt áll. A „Sz. Híradó“ írja: A Tisza áradása, mely f. hó 19-én már 18 láb 6 hüvelyket ért el 0 fölött, nem csekély aggodalmat gerjesztett nemcsak a lakosság azon részében, mely a Tisza mentén, alacsonyabban fekvő rétföldeket bír, melyek a fakadó s illetőleg már átszivárgó vizektől már is sokat szenvedtek, — hanem a város vízvédelmét illetőleg is aggályra szolgáltatott okot, annál inkább; mert a Tisza felső, valamint a Maros vidékéről érkezett hírek nem igen megnyugtatók voltak. Ná lunk a Tisza állása tegnap óta nem igen változott.

Mivé lett a deákpárt.

Szél Kálmán, Wahrmann Mór, Zsedényi, Éber, Horváth Lajos a deákpárt szóvivői leszavaztattak a delegációban Beöthy Akos, Gyürky Ábrahám, és Keglevich István által. Szépen vagyunk, az igaz. Midőn Magyarország legfőbb életkérdéseiben a bécsi hadügy-miniszter commandójára Gyürky Ábrahám és Beöthy Akos döntenek.

Tekintsünk a vidékre is.

A „Debrecezen“ ben olvassuk s kellő figyelembe ajánljuk a következő sorokat:

Eddigélé azon szomorú tapasztalást kellett meritenünk, hogy egy az egyes egyének, mint a társulatok a fővárosban igyekeztek összehoztatni erejüket, tevékenységüket, s a vidéknek, legalább a jóból, nem jutott semmi. Igy volt az irodalmi, politikai, ipari s kereskedelmi tekintetben is.

Ujabb időben azonban más fordulatot kezd a dolog venni. Andrásy gr. egy bizalmas levélben még a múlt nyáron figyelmeztette a Deákpártot Bécsből, hogy a vidéki sajtót ne hagyják figyelmen kívül. Igaz, hogy ekkor megmutatta a vidék, hogy képes valami eszmét képviselni és életre kelteni, még akkor is, midőn a fővárosban ugyanazon ügynek nem volt egyetlen közlönye sem.

Ha valahol, éppen a politikai téren nagy tényező a vidék. Jól tudjuk pedig, hogy e tekintetben eddig csak egyes képviselők, vagy más egyének apostolkodtak, a kik aztán nem annyira elvők tisztaságával, mint személységüknek más jobb tulajdonaival győzedelmeskedtek egyik vagy másik választókerületben, s ennek folytán a közvélemény elkeresztelte azt a kerületet ilyen vagy amolyan oldalra.

Az eddigi ellenzéki pártok szervezete éppen azért volt hibás, mert nem fektetett kellő súlyt a vidékre, a vidéki közvélemény tisztázására.

Most tömörül a függetlenségi párt. Ennek érdekében emeljük fel szavunkat.

E párt részéről az ideiglenes központi bizottmány bizott meg a párt országos szervezésének végrehajtásával.

Nem sokára megindulnak — azt hisszük — ez iránt a mozgalmak. De nézzünk idejékorán távolabb is.

A figyelem ében tartása érdekében czélszerűnek vélünk, ha a függetlenségi párt, midőn majd szervezve lesz, időnkint a vidék nagyobb városaiban tartaná nagy gyűléseit.

Kerai lenne még a részletekre kiterjeszkedni. Csak az eszmét kívántuk világosságra hozni.

E sorok írója a „függetlenségi párt“ alakulásakor képviselői körökben szerencsés volt e nézetét nyilvánítani, s ugy látszott, hogy az kedvező fogadtatásra talált irányadó helyeken is.

Ime most, nyilvánosan ajánljuk ezt a „függetlenségi párt“ központi bizottságának figyelmébe.

Megérdemli a vidék, hogy tekintettel legyünk iránta.

Éljen az — egyetértés!

Magyarország a bukás szélén.

Az egyiptomi hét szük évet maga a hirhedt mamelukpárt egy ujabb csapással tetézte, midőn a 76¹/₂ millió uj kölcsönt hazánk terhére oly könnyű vérrrel megszavazta.

Az eddigi pazarló gazdálkodásból átláthatják a kormánypárt és hívei, hogy zilált anyagi és pénzügyi viszonyaink önálló ipar és kereskedelem hiányában naponta a legválságosb állapotba jutnak, mely kiáltó nyomorúságon sem a sok kölcsönzések — melyekkel többnyire régebbi adósságokat kell törleszteni — sem pedig az állam rendes és rendkívüli bevételei nem segíthetnek. — A több évek óta sújtó elemi csapások miatt, melyek az idén is nagy mérvben fenyegetnek, az adózó nép már is alig képes az aránytalan közterheket hordozni, mely igen fontos körülményt az állam érdekei figyelmen kívül hagyatni sehoggy sem engedhetik meg, hacsak az eleven kincstárt az adózó népet teljesen kiszivattyuzni el nem tőrjük.

Ha tekintjük, hogy az ország valódi javára szolgálható tjavaslatoknál a Deákpárt tagjai rendszeren távolléttel, vagy kiáltozásokkal fénylenek, lehetetlen a hazafi kebelnek föl nem jajdulni, midőn látja, hogy azon nap oly tömegesen jelentek meg a nagy műveltnél, a mikor is Magyarország hitele ismét oly nagy mérvben vétett igénybe, mintha egy kitűzött szákmányra a saskesélyük szállottak volna.

De nem csodálkozunk ezen már megszontosult pártműveleteken, hisz míg vérünk és pénzünk fölött egy idegen hatalom: közös miniszterek és delegáció rendelkezik, és az országnak csak a fedezethez van szava, igen könnyű feladat az ország vagyonát elfecsérelni, csak hogy fen is jól lakjanak, és a husos fazekak is megmaradjanak, mit bizony szigoruan véve sem a haza érdekei, sem az alkotmányosság fogalmait büntetlenül meg nem szenvedhetnek, hacsak a véletlen szeszélyeinek oda dobni nem akarunk.

Ha Magyarország állami önállósága és függetlensége egyszer kivá, és a közösügyes boldogság valahára megszűntetve lenne, akkor bizony, de csak akkor, és nem előbb fogna hazánk azon rég óhajtott kedvezőbb helyzetbe jutni, midőn az ország saját véréből és pénzéről, ugy kereskedelmi és külügyeiről szabadon rendelkezve csak elbirható terheket vállaljon el, mig ellenben ily határtalan rosz gazdálkodás mellett minden nap a bukáshoz közelitni kénytelen, melytől úgy látszik, már emberi hatalom nem, hanem egyedül a gondviselés mentheti meg.

Szomorú tanúság e nap hazánkra és nemzetünkre nézve, melyet azzal vigasztalt a kormány és uszályhordói, mintha ezen államkölcönön ilyenmü czéla utolsó lenne, hát ennek mint más ujabb adósságnak lefizetésére (melynek csak évi kamatja közel 8 millió ftra rug) nem lesz-e kénytelen még ezen országgyűléstől egy ujabb kölcsönre engedélyt kérni? Szegény kormány, szerencsétlen Deákpárt, mely Magyarországot már is a bukás szélére vezetted, mikor fogsz valahára józtabb és hazafiasabb politikát követni?

Jajgatnak már a jobboldali lapok is.

Azon alkalomból, hogy Szél Kálmánnak harmadfél millió megtakarítást czélzó indítványa a delegációban megbukott, a „Reform“ írja:

„Ezen szavazás megdöbbenést szült. Még a delegáció tagjai is meghökkenek, pedig tudták, hogy ez így fog bekövetkezni. Andrásy fölöslegesnek is tartotta szólni s népszerűségét az ország előtt kockáztatni, annyira biztos volt, hogy a kormánynak többsége lesz. E többséget meg lehetett csinálni nyilvános beszéd nélkül, formális beavatkozás nélkül, össze lehetett hoztatni a kaszinóban. Még csak tárczakérdést sem csinált belőle a közös miniszter-

PARISER HAUS
HERREN GASSE N. 1
feketete és szines selymekemlék
HAMBURGER ADOLEF
Ujabbon
Pécsi, hatvani-utca 2-ik sz. az 6-pósta
épületben II. lépcső, 1 emelet.
Díjjal ellátott levelekre azonnal választ.
Rendel: 9 - 4-ig, és 7-től 8-ig este.

István
Budapest országút 19.sz. a.
gyermek labbeli gyartma-
és kezeskemi orsz kiállításán
világkiállításán pedig érdem-
nyert.
en és vidékre nagyban és
pontossággal eszközöltenek.
ertek nélkül is, csupán cen-
után a legkényelmesebb láb-
tnek.
Epen nem található mér-
szu száru csizmát) gyára kitűnő
segélyével, 2 ora alatt, szinte

BESCHERER
gyak. orvos, sebész és szülész,
Pest, hatvani-utca 2-ik sz. az 6-pósta
épületben II. lépcső, 1 emelet.
Díjjal ellátott levelekre azonnal választ.
Rendel: 9 - 4-ig, és 7-től 8-ig este.

riam, sikerült neki elkerülni a nyilvános pressió minden látszatát, mert hiszen el lehetett végezni mindent a szinfalak mögött, s az „urak” magukra vették az ödiomot, magukra és a delegációra, a közös miniszterium vállairól le.

31 szavazat kellett, 34 volt. Négy szavazattal kevesebb és a budgetfelmérés elbukik. Horvátok öt szavazatot adtak, s mint a keleti vasut másodprioritásánál, megszereztek a kormánynak a többséget, az országának a többi költségét.

Már mikor a „Tegethoff” hajót megszavazták, 33 contra 23, már akkor látni, hogy a kormány a „delegációban” minden keresztülvihet, a mit akar.

A „Pesti Napló” írja:

„A ki a delegációk idején tárgyalásait figyelemmel kísérte, megítélte vehette észre, hogy a döntő befolyást igen fontos kérdésben új elemek gyakorolják. A főrendű ház tagjai, kik eddig az adó-reformok dolgában az állami jövedelmek minden szaporítása iránt oly feltűnő idegenkedést tanúsítottak, nem kevésbé feltűnően nyilvánították budget megszavazási készségüket s hogy e készség mennyire terjedhet, azt gr. Keglevich István mai indítványai szinte megdöbbentőleg mutatták. Akadt egy főrendű tag — szintén gr. Keglevich István — ki nagyon is élesen kezdte emlegetni a képviselőház által initált „beruházásokat”, s a vitát majdnem oly tőrre vezette, hol a két ház-tagjainak — mint nekünk látszik — nincs sok okuk egymásnak szemrehányást tenni. Mások oly nyomatékkal hangoztatták a hadügyi költségek esorbíthatatlanságát s a megállapított létszámot, hogy az esetben, ha e tagoknak igazuk volna, a delegációk működése alig terjedhetne túl az összedás és kivonásnál. (Ugy van.) Ismét mások a honvédségi kiadásokat panaszkodtak fel s a diszharmonia, mely állam-életünk igen fontos kérdéseire nézve a képviselőház nagy többsége s egyes töredékek, valamint a főrendűház többsége között létezik: oly élesen nyilvánult, mint eddig tán egy alkalommal sem.

A „Középpárt” írja:

„A honvédség kérdését Ürményi képviselő ur szép kerülő uton belehozza a tanácskozás körébe, s kik őt a szólásban követték, ezután többször beszéltek a honvédségről, mint a közös hadseregről. Kérdjük, mi jönn foglalkozik a delegáció a kérdéssel? Melyik törvény hatalmazza föl, hogy per tangemten olyan dolgokat is tárgyalásába vonjon melyek kizárólag a magyar országgyűlés illetékességéhez tartoznak? Az első tanulság az, hogy jövőre gondosabban válogassunk meg azokat, kikre az ország e fontos érdekeinek kezelését bizzuk és a mostani delegáció azon tagjait, kik az ország anyagi helyzete iránt oly kevés érdeket tanúsítottak, az országos bizottság együttülése alatt küldjük haza választóik közé, magokat a vidék helyzete és hangulata iránt tájékozni, vagy pedig káposztát termelni, ami minden esetre hasznosabb foglalkozás annál, melyet itt már évek óta rendületlen consequentiával gyakorolnak.”

Száva Farkas urtól „Végző a Telemi könyvtár ügyében” című közleményt vettünk, melyet adni fogunk legközelebb egész terjedelmében.

A magyar delegáció ülése máj. 21-én.

Elnökök: Szogyényi M. László. — Jegyzők: Széll K., Bujanovich S. és Pulszky Á. — A kormány részéről jelen vannak: Andrassy gr., Kuhn b., Benedek, b. Orczy, Mérey, — Bittó és Wenckheim.

A múlt ülés jkönyvének hitelesítése után felolvastatik a 7-es bizottság tagjainak névsora u. m.: Bujanovich S., Kemény G. b., Széll, Szogyényi, Prileszky, b. Majthényi és Pulszky A.

A hadügyi rendes és rendkívüli költségvetés a múlt napi tárgyalások megállapodásai értelmében egyhangulag végleg megszavaztatik.

Ezután a hadügyi költségvetésnek a hadifelszerelésre vonatkozó multkor függőben hagyott pontja kerül szőnyegre, melyre nézve a hadügyi albizottság a következő határozati javaslatot adja be: „Felszólítandó a közös hadügyér, hogy a hadi felszerelés és ruházat tárgyában kötendő szerződéseknél tovább is a decentralisatio elveit érvényesítse s a monopoliomot lehetőleg megszüntesse.”

Horn nem szándékozik megújítani itt a régi vitát az egységadás előnye és hátránya fölött, melyre nézve már egy is megállapodásra jutott a közvélemény, határozottan kimondván, miszerint a hátrányok minden tekintetben jelentékenyen ellensúlyozzák az előnyöket. Ezt mondták ki egyhangulag az iparkamrák, a napisajtó s ezt beismerte maga a közös hadügyér is, midőn tavaly a Árke-fele szerződést felbontván, árlejtést hirdetett. És a hadügyér e lépése haladásnak nevezhető, bár reformot azon alakban, melyben közzététetet, ez árlejtéstől várni soha sem lehetett; mert ebben csak olyanoknak nyitattik lehetőség pályázatra, kik vagy az egész szükséglet vagy annak 3 csoportja valamelyikének teljes

fedezésére vállalkozni képesek. És így a kevésbé vagyonos magyar vállalkozók teljesen ki lettek zárva a pályázatból. Azonban a hadügyér egyes nagyobb részletekre is fogadott el ajánlatokat, miből az tűnik ki, hogy őszintén akarta a szabad versenyt és alantak közegét tudtán kívül ferdítették el szándékait. — Hogy tehát alkalma nyíljen a közös hadügyérnek e komoly szándékát nyíltan kitüntetni s érvényesíteni szónok eme hat. javaslatot adja be: „A közös hadügyér felszólítatik, hogy a jövő évi hadifelszerelés fedezése ügyében mielőbb új pályázatot hirdessen kellő tért nyitva benne a szabad versenynek.”

Pulszky Ág. szerint a szabadverseny gyakorlatban egy hadsereg felszerelésénél fen nem állhat; teoriákból hadsereg meg nem él s a hadügyérnek gondoskodnia kell nemcsak béke, de háboru esetére is, midőn pedig háromszorta nagyobb szokott lenni a szükséglet. Ez alából kiindulva a magyar hadügyi albizottság teljesen meg volt elégedve az árlejtési hirdetéssel, mely homályos volt ugyan de a hadügyér tényleg a helyes irányt követte, meg volt elégedve különösen, mivel a hadügyér a decentralisatiót az által is érvényesíteni törekszik, hogy Ó-budán, Brünmben és Grätzban feldolgozó (Konfections-) helyiségeket állít fel, melyek a beszolgáltatandó nyers anyagot hazai kézművesek által dolgoztatják fel; így az óbudai az évi 1.400.000 róf posztóanyagból 500.000 róft kap feldolgozásra. Szerinte új pályázat felesleges.

Széll K. az előtte szólók egyikével sem ért teljesen egyet. Horn szerint sokkal messzebb megy, mint a jelen viszonyok közt menni lehet; indítványa bizonytalan tőrre sodorja a hadifelszerelés kérdését s lehetetlenné teszi a hadügyér felelősséget. Pártolja a hadügyi albizottság javaslatát oly megjegyzéssel, hogy abból a „további” szavak kihagyassanak, minthogy a hadügyér eddig decentralisationalis irányban csakugyan nem haladt.

Bujanovich kész Széll K. módosítványát elfogadni, Hornnal azonban nem érthet egyet. — Benedek a pályázat-hirdetés történetét bakastylusban vázolja; szerinte 7 hónapra át a ki komolyan pályázni akart, volt ideje bővebb felvilágosítást szerezni magának. Végül Horn észrevételére megjegyzi, hogy furcsa hadügyér lenne, a kinek alárendelt kézei tudtán kívül intézkedhetnének. — A kérdés feltétlenül, a hadügyi albizottság jelentése Széll K. módosításával elfogadtatott.

A hadifelszerelés ügyében a hadügyi albizottsághoz érkezett kérvények a hadügyérhez tételnek át azon megjegyzéssel, hogy azokat a jövő évi szükséglet fedezésénél tekintetbe vegye.

Prileszky T. olvassa ezután a hadügyér által a határőrvidék miatt tett tulkiadásra vonatkozó jelentést s az ezen tulkiadásból a magyar kincstárra eső 285.000 frt átvele megzavartatván, a fölmentés a hadügyérnek megadatik. Elfogadtatott ezután még a bizottság jelentése az 1870—71-ki zárszámadást illetőleg.

Következett a külügyi költségvetés tárgyalására, melyre vonatkozólag a bizottsági jelentés előadása után

Zsedényi E. a vöröskönyvre vonatkozó megjegyzi, miszerint igen tapintatos eljárás volt Andrassytól, hogy abból a politikai részt teljesen kihagyta, legalább így nem ad okot oly csiklandós szemrehányásokra, a minőket most Beust kétes politikája mellett zsebrerakni kénytelen. O, ugymond, a delegáció 1871 jan. 23-ki ülésén, midőn Beust indemnitást kért azon 19 millióra, melyet 1870-ben a hadsereg szerelésére botorul kiadott, — felhívta a külügyért, terjeszse elő az 1870 év jul-szeptember hónapjaiban a francia kormányval váltott jegyzékeket, mielőtt az indemnitás neki megadatlék. Erre b. Orczy, a külügyér nevében kijelentette, hogy a kért jegyzékek elé nem terjeszthetők azon egyszerű okból, mert ilyenek nem léteznek. Szónok szerint a delegációk ily ámitása nem szabad és külügyérhez egyáltalában nem is illik. — Egybíránt örömmel látja szónok, hogy a mostani külügyér sokkal szilárdabban és egyöntetűben viszi a külügyeket. Végül azon kérdést veti fel, nem tartja-e tanácsosnak Andrassy a monarchia érdekében is, elosztatni a több oldalról felmerülő azon aggodalmakat, hogy az újabb Beustféle közzétételek után nem zavartatott-e meg

a baráti viszony Oroszországgal vagy más nagyhatalmas sággal szemben.

Andrassy Gy. külügyminiszter jobban szerette volna, ha Zsedényi írásban adja be kérdését s az a bizottsághoz utasítatik, azonban nem tagadja jogát, hogy bár-mikor felvilágosítást kérhet a külügyértől. Szerinte Zs. kérdése két külön részből áll. Az első rész Zs. egyéni véleményét fejezi ki Beust működése felett, míg a második rész egyenesen ő hozzá intézett konkrét kérdést tartalmaz. Az első részre ő lovagiasági s méltányossági szempontból nem válaszolhat, nem bírálhatván egy harmadik személy eljárását ott, hol az magát nem védheti. A neki mondott bókot köszöni a külügyér, szerette volna azonban ha más körülmények között hallja azt. Ami b. Orczyt illeti, ő nyilatkozatát a legjobb meggyőződésben tette, mert a magyar kormány sem tudott semmit akkor ama jegyzékek léteéről.

Ami végre Zsedényi felszólalásának második részét, a konkrét kérdést illeti: arra nézve határozottan válaszolhat. Ha az egyes — Zsedényi beszédében érintett nagyhatalmak nem is merték tüzetesen, betűről betűre mind-egyik államférfi diplomatai működését: mielőtt azon szívélyes, mondhatnánk benső s szoros kötelekek, melyek monarchiának a Zsedényi említett államokkal összefűzik, megszilárdultak volna, ismerve voltak ezen hatalmasságok mindegyike előtt azon működés irányelvei, szálai legalább nagyban és egészben. S minthogy a szívélyes baráti viszony ezek ismerete mellett jött létre, mondhatni véli, hogy a mint e jegyzék közzététele a barátságot sem Oroszországgal, melyet Zsedényi direkt említett, sem más országgal nem zavarta meg eddigelé, ugy nem fogja megzavarni ezután sem. Kéri válasza tudomásul vételét. (Élénk tet-szésnyilvánítások.)

Keglevich B. gr. a külügyér felvilágosítása által teljesen ki levén elégtive egész terjedelmében elfogadja a költségvetést. — Horn ugy hiszi, hogy Andrassy gróf ez utóbbi kijelentése épen nem volt fölösleges és általában kedvező hatást fog gyakorolni. — Továbbá pénzügyi szempontból megelégedéssel látja, hogy a külügyér nemcsak tulkiadást nem irányzott elő, de sőt megtakarítást tett. Megjegyzi azonban, hogy némely követi állomások mint a lissaboni, stuttgarti, hágai teljesen fölöslegesek, s hogy konszultusi képviseltetésünk keleten (Oláhország, Szerbia és Törökországban) épen nem kielégítő s az ottani osztrák-magyar alattvalók sokkal örömebb fordulnak a gőzhajózási ügynökökhöz mint a konszulkokhoz. Végül a belföldi kereskedők érdekében hozott végzéseket a keleti tartományokban nem fogantositatnak, mert nincsenek ez irányban szerződések, melyekre pedig sokkal erősebb szükség van mint a siami, japáni s kínai keresk. szerződésekre.

Andrassy gr. a konszultusokra felhozott ellen-velet határozottan alaptalannak mondja, míg a végzéseket fogantositásának lehetetlenségét ő is beisméri. E tőrén is megindultak azonban az alkudozások kellő kereskedelmi szerződések tárgyában.

Ezután a keleti akadémia ügye adott némi vitára okot. A bizottság ugyanis az államsegélyben részesülő ifjakra nézve a magyar nyelv birását kötelezőnek akarta kimondatni s egyszersind egy magyar tanár alkalmazását indítványozta. Tombor Iván pedig egy horvát tanár alkalmazását kérte. Orczy b. azon felvilágosítására, hogy államsegélyben csak azon ifjak részesülhetnek, kik már két évig tanultak az akadémiában s a legkitünőbb képességet tanúsítják, — mindkét indítvány elesett.

Ezután a rendes és rendkívüli költségvetés a részletes tárgyalásban minden vita nélkül elfogadtatott. Tesz pedig a rendes kiadás 4 237,660 frtot, a rendkívüli 72,800 frtot. Ezzel szemben a fedezett 689,500 frt. Marad tehát tiszta szükséglet 3,620,960 frt. — Házmaán a konszultusokról szóló III. czinnél a következő határozati javaslatot adja be: Intézkedjék a külügyér, hogy az osztrák-magyar konszultusok évenként kivonati jelentést tegyenek közzé s azok közhatalmra bocsáttassanak. E hat. javaslat egyhangulag elfogadtatott. Ülés vége 1 óraker.

Az osztrák delegáció melyen a magyar delegáció rendes költségvetésére vonatkozó két delegáció által megszavazott a különbség összesen 72,000 a 7, 10, 13, 18, 22, 23, 24, 25. A delegáció a pénzügyi bizottság fentartotta előbbi határozatait, elhatározta, hogy arra csak ann mennyiben a 7. és 25. czimeknél ritás a 22—24 czimre fognak kérvény intézetett el, többi köztaria“ kérvénye a nemzetközi ügyminiszterhez utasított

Országgyűlés

A főrendűház ülése

Elnökök: Majláth Györgythyányi gr., Pallavicini ögr. és jegyzőkönyve hitelesítettén, beadja az állandó pénzügyi bizottság felvételére vonatkozó tjavaslatát.

Ghyerz K. pénzügyminiszter jelen kormány megalakulásakor kimerítve találta, hogy pár hét kes fizetéseket már csak előlé számitás tétetvén az idei bevéte újévig a rendes jövedelem kivü. Igy nagy összeg az év közepén a az idei kedvezőtlen aratási kilát kölcsön utján szerzhető be, föl felében a megkezdett s félbe nem még 6—7 millió lesz szükséges. 153 millió kölcsön második fel. Ezután elmondja a pénzügyér a nézeteteit államháztartásunk eg reállításiáról s kéri a tjavaslat e

Eötvös Dénes b. nem második félnek felvételét s így gadtatja. Keglevich Ist.

Cziráký János gr. bizügýér iránt s a kölcsönt feltétele le vich Béla gr. meg van gy egyéb tulajdonai mellett birja a elődei nem bírtak, hogy tudniül az ország roncsolt pénzügyi ha szintén a tjavaslat mellett eme egészben és részleteiben el is fo lén az ülés 4 1/2 óraker véget

Kállay Ákos népképvü ülésben az államkölcsön ellen k

T. ház! Rövid leszek, a sz kevés mondani valóm maradt

Nyakig usznak az adóssa detlenebb pénzügyi zavarban adósságot adósságra halmoz, eg másik után köti.

Törvénykezésünk az olo szolgáltatás eszméjének éles p ügyeinkben nem birunk tel Vallási tekintetben nálunk e ultramontanismus. Közoktatási vagyunk, hogy maga közök bennünket pár év előtt egy né nevezni. Gazdálkodóknak oly mindnyájjan egy-egy magyar nánk készülni (nagy zaj.)

No de minisztereink fele könnyen hívők. Ismerjük már világban nem láttuk azt még soha de soha!

Nem elég már, hogy önk ket Bécs közösgyes járnai al igyekszünk arra, hogy jobblétt nyugszik az a közösgy feneké

valóban nem értjük, mint t nemes szinezettel bíró mübe.

A negyedik fölvonásban szép és karakteristikus, de épe mint az ezt követő ballet.

Murat és Mara kettőse s ugyan, de nem ment ismert d

Végül Brankovics hal jelzése igen sikerült, de szinté tal ismert partitürából való.

Égészben véve mondhat képezi annyira erős oldalát a beötli reminiscentiákkal talál megvetendő oldala azonban az rekvés, hogy szakítson a chab lépjén végkép. Ha e törekvés vedett is, tagadhatatlan, hogy tok mutatkoznak, melyek elég haladni a dalmü terén s mil ket irni.

Az előadás főszereplői Odry a czimszerepben épen magasztalásait, mig Terneré tartotta hidegségét. Ellinger kalmasint csak a későbbi gya Pauli, Köszegi és Ellinger jól töltötték be. Molnár a k felvonás végén kitapsolták s a vonásban fény dolgában válót

TÁRCZA.

Brankovics György.

Eredeti dalmü 4 fölvonásban; zenéjét írta Erkel Ferencz.

Midőn e lapok hasábjain nem régiben azon ohaj-nak adtnak kifejezést, vajha a gondviselő sors Erkel-nek megengedné, hogy Brankovicsának 200-ik előadatását megélhesse, a nevezett mühöz oly reményeket kötöttünk, melyekhez a genialis zeneköltő Dózsá Györgye határozottan följosított. Erkel Ferencz fokozatos haladása, mely Dózsában oly magasra emelkedett, hogy bizvást fel lehetett tenni, miszerint ha szerző tevékenysége a dalmü terén ezután is gyümölcsözőnd, ugy a Dózsával csak megközelített ideált egy újabb alkotással bizonyára elérendi.

Brankovics létezésének hire e reményt bennünk nem csak táplálta, hanem nagy mérvben fokozta is.

Nem csoda tehát, ha az izgalom, mely a művészt új müvek színrehozatala alkalmával elfogni szokta, ez alkalommal, midőn Brankovicscsal álltunk szemben, kétszerte nagy volt. Uj eredeti dalmü hazai szerzőtől, de különösen Erkelről, oly esemény, mely az összes hazai művészetet képes mozgásba hozni.

Néhány nap óta nem is beszéltek másról az illető körökben, mint Brankovicsról és annak nagyszerűségéről.

A kíváncsiság mindenkinben annyira föl volt csigázva, hogy várva várta a sokat ígérő újdonságot. Ma már annak előadatásán is tul vagyunk és most higgadtan foghatunk annak taglalásához, hogy így a minden tekintetben figyelemre méltó mü árny- és fényoldalait a t. olvasó elé tár-hassuk.

Minthogy a dalmü fő lényege a megzenésítendő drámai költemény, nézzük tehát első sorban a dalmü szöve-gét. Obernyik Károly nálunk nagyon is ismert gyöngö drá-mája után azt Ormai és Odry ferezelték össze.

A szövegeknyv olvasása alkalmával igen meglepett azon sajtáságos tény, hogy az kevés kivétellel prozában van írva.

Rögtön azon gondolat támadt bennünk, vajjon szövegírókat nem azon körülmény birta-e arra, hogy munká-jokat ily visszatetsző pongyolában tárják a nyilvánosság elé, tudniillik, hogy a zenei részek kések voltak máss, midőn a szövegírásához fogtak, mert máskülönbén megfoghatatlan dolognak látszik az ily a legnagyobb ignorantiát tanusító eljárás, midőn magát a dalmüvet volt alkalmunk hallani, e hitünk még inkább megerősödött bennünk. Megerősödött azért, mivel a zenei részek kerekdedsége sem-minemü arányban nem áll a hozzátartozó szavak lapossá-gával s így mindig az erőszakoltság hatásával bir a szöveg.

Másrészt szövegírók még a cselekvény dolgában is a legnagyobb tudatlanság és gondatlanságot tanusítják e közös szellemi korcs szülötten.

Erkel Brankovicsában, a hagyományos dalmü-formával teljesen szakít. Az újabb iskola haladásai, de különösen Wagner irányá őt sem hagyák érintetlenül.

A beszédes ének majdnem végkép kiszorította e dalmüből az ugynevezett secco recitativót. Az olasz operának főkéllékeit t. i. a dalmü fejlődött egyéb zenei alakokat magához méltónak többé nem látszik tartani Erkel és ezért kerüli azokat.

Ha e dalmü nem oly szerencsétlen tárgyú volna, ugy bizonyára ez leendő Erkel dalmüvei közt a legkitünőbb.

De kérdjük, mi lelkesítse Brankovicsban a zene-szerzőt? Nincs benne csak egy alak is, mely képes volna rokonszenvet költeni maga iránt.

Brankovics, Mara és Murat oly alakok, melyek csak az undokság érzetét képesek fölébreszteni az emberben. Brankovics két szerencsétlen fia iránt pedig szánalomnál egyebet nem érzünk.

Ismételve mondjuk, miszerint azt tartjuk, hogy a Brankovics zenéje szó nélkül jött létre nagyobb részt, mert máskép oly otromba, silány költeményhez nem bírt volna Erkel oly zenét írni, mint a milyen a Brankovicsé.

Mint zene — azaz mint szöveggel nem bíró szerze-mény Erkel e legujabb alkotása igen sok szépet és becest bir fölmutatni. Igy például a második fölvonás eleje igen komolyan tartott és sok szépséggel bíró dolgozat. Amint azonban az eskü kezdődik, kiesik szerző föladatának kere-téből. Brankovics esküje még elég komoly és a szituáció-nak megfelelő momentum. De a sultán esküje valóban szá-nalmas dolog. Hogy szerzőnek egy sultánról ép oly kevés fogalma van mint a törökök esküformájáról, tanusítja a szerencsétlen eskü. Ezután következik egy igen csinos hármas melyből e fölvonás végzete kiindul. Ebben szerző a zene-és énekkar erejének minden megfeszítése daczára nem ké-pes azt a hatást előidézni, melylyel előbbi dalmüveiben oly szerencsésen tudott hatni.

A harmadik fölvonásban Brankovics monologja igen szépen indul meg, de az egyhangu hangszerelés, valamint a dalmü hágyadtsága nyomasztó hatással bir. A Branko- vics és világítalan gyermekei közti jelenet szintén a dalmü szépsége közt számítandó.

E fölvonás zárjelenele azonban oly trivialis, hogy

gaggal vagy más nagyhatalmas

külgyminiszter jobban szeretne adja be kérdését s az a bizottság nem tagadja jogát, hogy bár a külgyminiszter. Szerinte Zs. ill. Az első rész Zs. egyéni végkördése felett, míg a második rész konkrét kérdést tartalmaz. A megfontoltság szempontjából hatván egy harmadik személy nem védheti. A neki mondott szerette volna azonban ha más a azt. Ami b. Orczyt illeti, meggyőződésben tette, mert a ott semmit akkor ama jegyzé-

felszólalásának második részét, arra nézve határozottan válaszol. A tényi beszédében érintett nagyüzetesen, betűről betűre mindent a működését: mielőtt azonban s szoros kötelek, melyek emeltette államokkal összefűzik, terve voltak ezen hatalmasságok kördés irányelvei, szála legalább hatályos a szivélyes baráti viszony ott létre, mondhatni véli, hogy a a barátságot sem Oroszország- rekt emlitett, sem más országgal elé, úgy nem fogja megzavarni a tudomásul vételét. (Élénk tet-

gr. a külgyminiszter felvilágosítása legítve egész terjedelmében elő- llo r n u g y h i s z i, hogy Andrassy épen nem volt fölösleges és általa- gyakorlati. — Továbbá pénz- egedéssel látja, hogy a külgyminiszter irányzott elő, de sőt megtakarít- ban, hogy némely követi állomá- gart, hági teljesen fölöslegesek, s i k é p v i s e l t e t e s ü n k g, Szerbia és Törökországban) z ottani osztrák-magyar alattvalók llnak a gőzhajózási ügyökök- Végül a belföldi kereskedők érde- keleti tartományokban nem fog- esenek ez irányban szerződés, g e t t ö b b s z ű k s e g v a n m i n t a s i a m i, z e r z ö d e s k r e.

a konszultusokra felhozott ellen- talamnak mondja, míg a végzésék alenségét ő is beismeri. E téren is alkudozások kellő kereskedelmi

ti a kadémia ügye adott tság ugyanis az államügyben magyar nyelv bírását kötelező- egyszersind egy magyar tanár al- a. T o m b o r I v á n p e d i g e g y á t k e r t e. O r c z y b. azon felvi- segélyben csak azon ifjak részé- vig tanulnak az akadémiában s a tanusitják, — mindkét indit-

renkivüli költségvetés a részle- vita nélkül elfogadtatott. Tesz 4 237,660 frtot, a rendkivüli en a fedezet 684,500 frt. Marad 3,620,960 frt. — H á z m á n a l. c z i m n e l a k ö v e t k e z ő h a t á t o t a d j a b e: Intézkedjék a kül- magyar konszultusok évenként kik- közé s azok közhatalmára vaslatat egyhangulag elfogadtatott.

elkesítse Brankovicsban a zene- sak egy alak is, mely képes volna ga iránt.

és Murat oly alakok, melyek csak pesek fölébreszteti az emberben- len fia iránt pedig szánalommal

miszerint azt tartjuk, hogy a kül jött létre nagyobb részt, mert any költeményhez nem birt volna t a m i l y e n a B r a n k o v i c s é.

mint szöveggel nem bíró szerze- likótása igen sok szépet és becest- tul a második fölönás eleje igen szépséggel bíró dolgozat. Amint ek, kiesik szerző föladatainak keré- még elég komoly és a szituáció- n. De a sultán esküje valóban szá- zónék egy sultánról ép oly kevés sők esküformájáról, tanusítja a sze- következik egy igen csinos hárm- te kiindul. Ebben szerző a zene- den megfeszítése dacára nem ké- ni, melylyel előbbi dalműveiben oly

ásban Brankovics monologia igen z egyhangu hangszerelés, valamint somasztó hatással bír. A Branko- kei közti jelenet szintén a dalmű- néte.

néte azonban oly trivialis, hogy

Az osztrák delegáció ma délnél ülést tartott, melyen a magyar delegációnak a hadügyminiszterium rendes költségvetésére vonatkozó üzenetét tárgyalta. A két delegáció által megszavazott határozati összegek közt a különbség összesen 72,000 frtot tesz, mely összeg a 7, 10, 13, 18, 22, 23, 24, 25, 26 czimek közt oszlik el. A delegáció a pénzügyi bizottság indítványát elfogadta és fentartotta előbbi határozatait. A virementra nézve pedig elhatározta, hogy arra csak annyiban ad felhatalmazást, a mennyiben a 7. és 25. czimeknél netán elérendő megtakarítás a 22—24 czimre fognak fordíthatni. Végül több kérvény intéztetett el, többi közt a triesti „Società umanitaria“ kérvénye a nemzetközi békebírárságra nézve a külgyminiszterhez utasítatott

Országgyűlési tudósítás.

A főrendiház ülése május 21-én.

Elnök: Majláth György. — Jegyzők: Bathányi gr., Pallavicini ögr. és Károlyi gr. — A múlt évi jegyzőkönyve hitelesítettén, gr. Károlyi György beadja az állandó pénzügyi bizottság jelentését az új kölcsön felvételére vonatkozó javaslat tárgyában.

Ghyczy K. pénzügyminiszter feleliti, hogy a jelen kormány megalakulásakor az állampénztárt annyira kimerítve találta, hogy pár hét múlva a máj. 1-én esedékes fizetéseket már csak előlegből teljesíthette. Pontos számítás tételén az idej bevétele és kiadásról, kitűnt, hogy újévig a rendes jövedelmen kívül még 42 millió szükséges. Így nagy összeg az év közepén a múlt évi sulyos csapás s az idej kedvezőtlen aratási kilátás mellett egyedül újabb kölcsön utján szerzhető be, főleg miután a jövő év első felében a megkezdett s félbe nem hagyható beruházásokra még 6—7 millió lesz szükséges. E szerint a kormány a 153 millió kölcsön második felének felvételére van utalva. Ezen elmondja a pénzügyér a képv.-házban már kifejtett nézeteit államháztartásunk egyensúlyának mikénti helyreállításáról s kéri a tjavaslat elfogadását.

Eőtvis Dénés b. nem látja indokoltnak a kölcsön második felének felvételét s így a tjavaslatot el nem fogadhatja. Keglévich Ist. gr. a tjavaslatot elfogadja. — Cziráky János gr. bizalommal viseltetik a pénzügyér iránt s a kölcsönt feltétlenül megszavazza. — Keglévich Béla gr. meg van győződve, hogy a pénzügyér egyéb tulajdonai mellett bírja azon bátorságot is, melyet elődei nem bírtak, hogy tudniillik biztos révpárta vezeti az ország roncolt pénzügyi hajóját. — Zichy N. gr. szintén a tjavaslat mellett emel szót, melyet a többség egészben és részleteiben el is fogad. — Egyéb tárgy nem lévén az ülés 4½ órakor véget ért.

Kállay Ákos népképviselő a f. hó 19-ki országos ülésben az államkölcsön ellen következőleg szólalt föl:

T. ház! Rövid leszek, a szónyegen levő tárgyhöz csak kevés mondani valóm maradt

Nyakig uszunk az adósságban, államunk a legrendetlenebb pénzügyi zavarban van; de azért a kormány adósságot adósságra halmoz, egyik méreg drága kölcsönt a másik után köti.

Törvénykezésünk az olcsó, jó és gyors igazságszolgáltatás eszméjének éles paródiája. — Közigazgatási ügyeinkben nem bírnak teljes önrendelkezési joggal. Vallási tekintetben nálunk még mindig uralkodik az ultramontanizmus. Közoktatási tekintetben pedig oly hátra vagyunk, hogy maga közoktatásügyünk sziveskedett bennünket pár év előtt egy német lapban „barbároknak“ nevezni. Gazdálkodóknak oly rosszak vagyunk, mintha mindnyájan egy-egy magyar pénzügyminiszternek akar- nánk készülni (nagy zaj.)

No de miniszterünk felelősök, amitják magukat a könnyenhiők. Ismerjük már a frázist, de a közönséges világban nem láttuk azt még valódi érvényre emelkedni soha de soha!

Nem elég már, hogy önként leköt a többség bennün- ket Bécs közönséges jármái alá; még csak magunk sem igyekszünk arra, hogy jobblétünk hajnala felderüljön, ott nyugszik az a közönség fenekén (zaj.)

valóban nem értjük, mint tévedhetett ez a különben oly nemes színézettel bíró műbe.

A negyedik fölönásban egy női kar van, mely igen szép és karakteristikus, de épen úgy fölösleges a dalműben, mint az ezt követő ballett.

Murat és Mara kettőse szép dolgozatnak mondható ugyan, de nem ment ismert dalművek reminiscenciáitól.

Végül Brankovics halála lassu bekövetkezésének jelzése igen sikerült, de szintén egy nagyon is kevesek által ismert partitürából való.

Egészben véve mondhatni, hogy Erkel képzelme nem képezi annyira erős oldalát a műnek. Lépten nyomon szembe- ötlő reminiscenciákkal találkozunk. Dícsérendő és nem megvetendő oldala azonban ez operának azon komoly törekvés, hogy szakítson a chablonoszerű és dráma terére lépjen végkép. Ha e törekvés fölénységében hajótörést szenvedett is, tagadhatatlan, hogy itt-ott oly sikerült mozzana- tok mutatkoznak, melyek eléggé mutatják, hogy mikép kell haladni a dalmű terén s mikép kell egyáltalán dalműve- ket írni.

Az előadás főszereplői középszerűen működtek s Odrý a czimszerepben épen nem igazolta a lapok előleges magasztalásait, míg Tannerné mint rendesen, ma is megtartotta hidegségét. Ellinger (Murat) darabos énekét alkalmisint csak a későbbi gyakorlat teszi egyenletesebbé. Pauli, Kőszegi és Ellinger k. a. kis szerepeket ellenben jól töltötték be. Molnár a kitűnő izletes rendezésért a 3. fölönás végén kitapsolták s a kiállítás főleg a 3. és 4. fölönásban fény dolgában valóban meglepő volt.

Az ócska elemekből alakult új kormány nem mutat életjelt arra, hogy képességgel bírna a nemzetet bajából kiszabadítani.

Egy szóval csak kinlódás a mi életünk. De azért boldog ország ez a Magyarorszá, mert hiszen minisztereink nagy része meggazdagodhatik benne még akkor is, midőn az ország maga tönkre megy; és így leghamarább kitörlik a „m a g y a r“ nevet a világtörténet könyvéből.

Tespedni a nyomorban annyi, mint az örök megsemmisülés tengerébe elmerülni (zaj.)

En polgári kötelességemet teljesítem, midőn a szónyegen levő tárgy megszavazása ellen mint népképviselő választóim nevében nyilatkozom és azt meg nem szavazom. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Utólagosan. Szatmár-Németi első függetlenségi köre a folyó évi május 17-én megtartott népgyűlésre küldöttéül választotta Kiss János országgyűlési képviselőjét, Uray Géza a körelnökét, báró Perényi Lajos és Botha József kör tagjait — kiknek neveik tévedésből kimaradván — most azon megjegyzéssel adjuk, hogy az illetők a népgyűlésen jelen voltak, és megbízásaikat be- mutatták.

A földrajzi társulat tegnap 21-én este 1/6 órakor Hunfalvi János elnöke alatt felolvasó ülést tartott. A gyűlésen I. Jablonszky János: „Kirándulás a Babiagurára“ czimrel tartott felolvasást. A Babiagura hegy (Árvában) a monda szerint egy óriás szobájának kisöpört szeméjéből keletkezett. Valószínű azonban hogy alakjáról nevezték Babiagurának (asszonyhegynek) mert guggoló asszonyhoz hasonlít. A hegy egyszersmind a vidék kalendáriuma, mert, ha feje be van kötve (t. i. ha csucsán felhők vannak) ez tartós rossz időt jelent, s az egész vidék szorongva várja, hogy az „asszony“ főkötő- jét letegye. II. Erdődi Harrach Béla olvasott fel: „Rilodag és vidékéről“.

A földrajzi társulat tegnap 21-én este 1/6 órakor Hunfalvi János elnöke alatt felolvasó ülést tartott. A gyűlésen I. Jablonszky János: „Kirándulás a Babiagurára“ czimrel tartott felolvasást. A Babiagura hegy (Árvában) a monda szerint egy óriás szobájának kisöpört szeméjéből keletkezett. Valószínű azonban hogy alakjáról nevezték Babiagurának (asszonyhegynek) mert guggoló asszonyhoz hasonlít. A hegy egyszersmind a vidék kalendáriuma, mert, ha feje be van kötve (t. i. ha csucsán felhők vannak) ez tartós rossz időt jelent, s az egész vidék szorongva várja, hogy az „asszony“ főkötő- jét letegye. II. Erdődi Harrach Béla olvasott fel: „Rilodag és vidékéről“.

A mai rendes közgyűlésen Áldássy interpellatiót intézett a budai kültelek rossz rendőri viszonyairól. Zólyom megye közönsége által a nagy-rözei, szentmártoni és znyói panszláv szellemű gymnaziumnak eltörlése iránt a miniszteriumhoz intézett felirata Szentkirclyi Mór indítványára egy pirtoló felirat kíséretében fog felküldetni. Horn és W a h r m a n n Mór képviselők az egyszerű tudomásvétel mellett szólaltak fel, minthogy a közgyűlés nincs azon helyzetben, hogy magát a feliratban mondottak valóságáról meggyőzhesse. A fegyelmi bizottság javaslatához képest Z m á l y János vámfelügyelő és S c h i n d e l á r c z Vincze rétfelügyelő ellen indított fegyelmi vizsgálatoknak megszüntetése határozat- ot el. R á b a k ö z y tisztsági felügyelőre nézve a fegyelmi választmány a fenyítő eljárás megindítását inditványozta, ezen hivatalnok büntársai, két díjnak, el lett bocsátva.

A főváros közgyűléséből.

Budapest, május 21-én.

A mai rendes közgyűlésen Áldássy interpellatiót intézett a budai kültelek rossz rendőri viszonyairól. Zólyom megye közönsége által a nagy-rözei, szentmártoni és znyói panszláv szellemű gymnaziumnak eltörlése iránt a miniszteriumhoz intézett felirata Szentkirclyi Mór indítványára egy pirtoló felirat kíséretében fog felküldetni. Horn és W a h r m a n n Mór képviselők az egyszerű tudomásvétel mellett szólaltak fel, minthogy a közgyűlés nincs azon helyzetben, hogy magát a feliratban mondottak valóságáról meggyőzhesse. A fegyelmi bizottság javaslatához képest Z m á l y János vámfelügyelő és S c h i n d e l á r c z Vincze rétfelügyelő ellen indított fegyelmi vizsgálatoknak megszüntetése határozat- ot el. R á b a k ö z y tisztsági felügyelőre nézve a fegyelmi választmány a fenyítő eljárás megindítását inditványozta, ezen hivatalnok büntársai, két díjnak, el lett bocsátva.

Iszonyu tüzvész.

Gyéres, máj. 19.

Egerbegyén május 11-én éjjel 11 órakor támadt tüz- vész 114 gazdának mindenét hamuvá tette; a helység egyik végétől a másik végéig, csaknem közepén, minden földig leégett; a tűz azért okozott oly rettenetes kárt, mert oly szélvihar dühöngött a tüzvész alatt, miszerint a parázs-üszköket és lángoló nádzsupokat 50 és 100 ölnyi távolságra vitte fent a levegőben s vetette le az épületekre, melyek azonnal meggyuladtak, s fokozódván a veszély még az által is, hogy az elégett épületek többnyire nád- és szalmazsupokkal voltak fedve.

Elképzehetni a tűz nagyságát, midőn utasok beszéltek, hogy hat-hét mérföldnyi távolságra oly világosság volt, hogy olvasni lehetett, s a világosság egész a havasig terjedt ki.

A kár nagyjában megbecsülve 243,434 frtra rug.

Az embernek szive elszorul, midőn látja a sorssuj- tottak bánatos levertségét, kiknek annyi évi szorgalmuk minden ingó és épületbeli vagyonuk egynehány percz alatt, mind semmivé lett.

A károsultak nyomorán segitendő egyesek, mint a szomszédos helységek szép jelét adták adakozásban a részvétnék, különösen kitüntették ebbeli részvétüket Torda városa tanácsa és polgársága pénz, gabna, kenyér, hus és öltönydarabokban, Tisza László gabna és pénz. Paget János gabna és pénz, Miksa Elek alispán pénz, b. Kemény György főispán pénzbeli adományokkal, s a szomszédos helységek is pénz és gabnával való segélyezéssel.

S a minden felől jövő segélyezéssel egyelőre meg vannak mentve az éhenhalástól, s annyi időt nyertek, hogy magukhoz térhettek.

Különben a kárszenvedt gazdák az államtól törlesz- tésre jutányos kamat mellett kölcsönt kérnek, s hiszem, hogy az állam ezt tőlük nem is tagadja meg.

Időjárásunk nagyon rossz, május 16., 17. és 18-dikán havas esőnk volt, oly hideggel, hogy a szobákat fűteni kellett. 16-ra virradólag fagy volt, ez is sokat ártott a paszuly, burgonya, gyümölcs és törökbuzáknak.

Mára virradólag pedig még nagyobb fagy volt, mely a minapi fagytól megmaradt növényzetet mind elforrázta, hogy a fejét mostan hányt rozsnak mennyit ártott, még nem tudhatni.

E perczben (d. e. 1/2 óra) is, midőn e sorokat írom, oly hideg van, mint hideg őszszel, s ha az éjjelre ki- tisztul s szél nem lesz, megint deres tagynak néziük elébe.

Istenem! minden oldalról csapás csapásra jön, s ha mind így megy, maholnap a végelszegényedés dermedt légkörében leszünk, hatványozni fogja még azt Erdélynek közgazgatási deploralibilis helyzete. Sz. J.

Rendőri hanyagság és papi botrány.

Kecskemét, máj. 19.

Buzsik nevű korcsmáros 16-kán a vásári utcán egy futó betyár tért be egy igen értékes lóval befogott taligán fényes nappal. Ott, miután jól evett s ivott fizetés nélkül akart odább pályáznai, s midőn a korcsmáros erősen követelte az ital árát, elővette revolverét azt a korcsmá- rosra irányozva elcsattantotta, de mivel szerencsére azon cső, melyre a ravaszt eresztette üres volt, a korcsmáros hirtelen neki kapott, dulakodás közben mindazáltal a korcsmárost revolvere agyával fejbe verte s összevérezte, csak nagy kiabálás által lett megmentve a korcsmáros élete, mert a betyár segítséget sejtven, lovát az udvaron hagyva, 8 óra után este, midőn az ember még mindenkit felismer- het, a város hosszú soru utcáin minden ellentállás nélkül menekült.

Nem csuda, ha Kecskeméten ily merényletek törté- nek, gyakori ez, s csaknem mindennapi. Kecskeméten ma holnap még nappal sem lehet az utcán bátran s biztosan haladni; mert mindenki tudja, hogy rendőrségünk nincs. A roppant fizetés megvan, de a kötelesség teljesítése senki által sem ellenőriztetik. Rendőrségünk soha rosszabb lá- bon nem állt, mint áll ez mai nap.

Mind ezen kellemetlen és félelmes állapot keseri- ségét nevéik meg a nép közt a papok zsarnok parancsnokló különczködéséi is.

Orbán János iparos 2½ éves leánykáját e hó 15-kén temették a róm. kath. szertartás szerint. A kisérlet azon az utcán haladt a temető felé, melyen azon tájról a hulla vitetni szokott. De Hegyi nevű káplán közelebbi utcát választván, s kántorával együtt a gyászmenetet elhagyta. A kis hulla, pap és kántor kísérete, minden énekszó nélkül, mi itt nagy botrány, kísértetett a városon keresztül a temetőkertbe, s midőn a kísérek a temetőhöz közeledtek, a pap és kántor már akkor visszafordultak, a sirt beszen- telvén, meghagyták a csőznek, hogy a test betehető.

Többször történtek már itt ily botrányos temetések, és a nép békével türi mindezt. Ha az ily papi botrányokat jó lélekkel eltűrhetik, akkor ne panaszkodjanak. l.

Erzsébetváros, máj. 10.

Ma nap városunk rendkívül népes volt a vidékről be- csődült nép a helybeli honvéd zászlóalj lőbogójának fel- szentelési ünnepén kívánt jelen lenni. 10 óra után érkezett gróf Beldy, a zászlóanya Gráf tábornok karján az Apafi- kastélyba és a különböző nemzetiségű koszorus leányok a honvédmegyei által vezetettek.

A szokásos beszédek különböző vallásu, magyar, rom- án és örmény papok által tartattak. A Segesvá- ról meghívott száz papok nem je- lentek meg és meg nem jelenésüket indokolásra sem méltatták. Gráf tábornok a zászlóval kezében lelkes beszé- det tartott, ki után Kabós örnagy beszélt, mit a felesküvés követett. Az nap ebéd a zászlóanyánál volt, mára Ugron László főispán hívta meg a vendégeket és a tisztikart. Az ünnepélyen még Szilvássy főispán és Boér Kálmán főkapitány is jelen volt.

Tömerdek öngyilkosság.

Losonc, május 21.

Városunkban az öngyilkosok száma napról-napra növekszik; csak e napokban vetettek véget életöknek Okolicsányi és Geduli birtokosok rongált anyagi viszonyaik miatt, s már is újabb rémhír riasztotta fel a város lakóit; ugyanis a helybeli állami tanítóképezde kapusát, Dovola Dánielt e hó 20-án reggel egyik tanteremben a fogasra felakasztva találták. A szerencsétlen még élete virágában levő férfi volt, s e tette rongált anyagi viszonyai vezették.

A helybeli tanítóképezdéről levén szó, el nem mul- laszthatom fel nem említeni a „S v o r n o s t“ közelebbi számában közölt azon hírt, hogy az igazgató pánszláv törekvéseknek nyitna tért az ifjuság között. Van valami a dologban, hisz majdnem minden magyarfaló tót lap jár az ifjuság számára, lát én szememmel látam a postán, hogy a „N a r o d n i N o v.“ két példányban is; magyar lap pedig, az egy „N é p t. L a p j á“ t kivéve, egy sem.

A szlávoknak van önképző körük, míg a magyarok- nak nincs. Erélyes, magyar érzelmű igazgatót tegyen a kormány ilyen fontos intézet élére*); s halljuk is, hogy ezt tenni szándékozik, s a megöregedett igazgatót nyugal- lomba helyezi.

A közelebbi fagy által okozott károk még csak most tűnnek fel igazán; különösen a gyümölcsfák szenvedtek igen sokat; a havas eső miatt még most is fűteni kell a kályhába. Hegyeinket nagy hó borítja.

Törvényjavaslat

az 1848: V. és az erdélyi 1848: II. törvényekkel módo- sításáról és kiegészítéséről.

III. FEJEZET.

A választók névjegyzéke.

19. §. A választók névjegyzéke hivatalból állittatik össze és évenként hivatalból igazittatik ki.

20. §. Az 1848. V. törvényzikk 12—13. §§-ai akként módosittatnak, hogy a választók összeírásával megbízott különttség elnöke köteles a központi választmány által kitűzendő határidőn belül meghatározni a napot, melyen a kerület minden nagy községében és minden közjegyzői székhelyén az összeírás eszközésére meg fog jelenni.

Ezen határnapok a községi előjáróság utján az öz- seírást megelőzőleg legalább egy héttel a szokásos módon minden községben kihirdetendők.

A kitűzött határnapok a különttség által pontosan megtartandók és közbejött elháríthatlan akadály esetén új határnapok tűzendők ki, melyek hasonló kép legalább egy héttel előbb kihirdetendők.

*) Trefort miniszter un figyelmébe ajánljuk!

21. §. A községi előjárók az összeírásnál jelen lenni s a küldöttségnek az általa kívánt adatokat kiszolgáltatni kötelesek.

22. §. Az 1848: V. t. czikk 14. §-a akként módosítatik, hogy mindazok, kik ezen törvény első fejezetében körülírt választói jogosultsággal bírnak a választók névjegyzékébe felvevődök, tekintet nélkül arra, vajjon személyesen jelentkeztek-e, vagy nem.

23. §. Ezen törvény 1. §-a értelmében a régi jog alapján csupán azok veendőek fel a névjegyzékbe, kik más alapon választói jogosultsággal nem bírnak.

24. §. Minden választó csak egy és pedig azon kerület névjegyzékébe vétethetik fel, melyben az összeírásakor rendes lakása van és adót fizet, ha eziránt kétség támad, az érdekelt maga jelölheti meg a kerületet, melynek névjegyzékébe kíván felvétetni.

25. §. A névjegyzék évenkénti kiigazításánál ugyanazon eljárás alkalmazandó, mely az első összeírásakor követtett.

A kiigazításnál mindazok, kik választói jogosultságukat időközben elvesztették, a névjegyzékéből kihagyandók, ellenben azok, kik választói jogot ez idő alatt nyertek, a névjegyzékbe felvevődök.

A névjegyzék kiigazítására szükséges táblás kimutatásokat a helygymiszter küldi meg a központi választmányoknak.

26. §. A névjegyzék évenkénti kiigazítására szükséges intézkedéseket a központi választmány minden év június havában köteles megtenni; az e czélra készített kimutatások pedig az összeíró küldöttségek által legkésőbb augusztus 31-ig terjesztendők be a központi választmányhoz. (Folyt. köv.)

KÜLFÖLD.

Napi szemle. A Goulard-miniszteriumnak, ha megalakul is, rövid életet jósolnak. A londoni „Times” azt mondja, hogy Broglie és Goulard közt csupán névkülönbség van, Goulard is ugyanazon párthoz tartozik, mely a május 16-ki döntő szavazáson Broglieval megbukott. És nagy tapintatlanság Mac-Mahontól, hogy e bukott párttól — mely neki is ellensége — akar ismét miniszteriumot és lelem az utóbbi szavazás többségéből, jlesen a balközépből. Ezzel Mac-Mahon a maga kormányzását is kockára teszi.

Egy mai párisi távirat szerint Mac Mahon alkalmasint maga is be kezdi látni tévedését, mert tegnap már Thiers tanácskozára kérte fel. Thiers azt a tanácsot adta neki, hogy Décazes herceget bizza meg a miniszterium alakításával. Décazes meg is kezdé a tárgyalásokat e végből s remélte még tegnap estig megalakítani az új miniszteriumot, a nélkül, hogy ő maga is tárczát vállalna. Többet még nem tud e távirat, de egy másik azt jelenti máról, hogy a miniszterium még nem alakult meg.

Audiffred-Paquier kijelenté Mac-Mahonnak a jobbközép (orleanisták) nevében, hogy ez a párt minden miniszteriumnak ellene lesz, melyben bonapartista elemek lesznek. Talán nem alaptalanul féltik Mac-Mahont a bonapartismustól. Az a hír is járt Mac-Mahonról, hogy helyre akarja állítani a monarchiát. E hirt most Belcastel egy levélben czáfolja meg.

A francia nemzetgyűlés ily körülmények közt mivel foglalkozna egyébbel, mint a — vallással? Tegnap elfogadta azon tvjavaslatot, mely a vallásgyakorlatokat viszi be a hadseregbe.

A czár tiszteletére tegnap a Buckingham-palotában adtak fényes bált Londonban.

Különös nép ezek az angolok. A czár tiszteletére egy orosz himnuszt is készítették „God save the Czar!” az angol himnus formájára. S abban a czárt „ellenségei rémületének s a hit biztos védőjének” nevezik.

A lengyelek nem mind csatlakoztak az amnestia-kérvényhez. Egy részük épen a czár ellen bocsátott ki egy nyilatkozatot az angolokhoz, melyben az oroszokat (Közép-Ázsiában) az angolok legveszélyesebb ellenségének mondván, a kiktől csak a lengyelek menthetik meg őket — felhívják az angolokat, hogy segítsék helyreállítani Lengyelországot.

Görögországban valami készül. A lapok rettentő hevesen, egész forradalmilag beszélnek a kormányról, még a királyról is.

TÁVIRATOK.

Berlin, máj. 21. Az országgyűlés mindkét házában mai közös ülésében felolvastatták a király üzenete, mely a porosz országgyűlés jelen ülészakát bezártnak nyilatkoztatja ki.

London, máj. 21. Az orosz czár jelen volt tegnap Derby gróf estélyén. — A Woolwichban tartott hadiszemlén Eugenia császárné és fia is megjelentek.

Bécs, máj. 21. A császár szentesítette a vallási társulatok törvényes elismeréséről szóló törvényt.

UJDONSÁGOK.

A nemzetközi stat. kongressus jövő évben fővárosunkban gyűlvén össze, a tegnapi hírtünkben említett szervező bizottság teendőit a közgazd. miniszter a következőkben körvonalozta: Saját köréből választandó albizottságokban megállapítja a végleges programot, meghatározza a kongressus alosztályainak számát, kitézi a napirendet, s kiadja a végjelentést. — Viszi a levelezést a bel- és külföldi tagokkal, berendezi a szükséges tanácskozási helyiségeket, beszedi a tagjelteket és kezeli a kongressus pénztárát. Gondoskodik a vendégek ellátásáról, elkészíti az ünnepélyes mulattatások és kirándulások programját. Mindezen ügyek négy albizottság által csoport-

tonként intézettek el; az egyes albizottságok megállapításai a szervező bizottság teljes ülésében tárgyalatnak és fogadtatnak el. A szervező bizottságnak további feladata leendő kül- és belföldi vendégeknek adandó emlékről gondoskodni. Ily emlék valamennyi eddig tartott kongressuson adatott s mindig valamely közérdekű szakirodalmi termékéből állott. A szervező bizottság elnöke a földművelési-, ipar- és kereskedelmi miniszter; alelnöke, ki egyzersmind az ügyeket tényleg vezeti, a statisztikai hivatal főnöke. — A kongressus elnöke a hagyományos szokás szerint mindig azon ország uralkodó családjának egyik tagja, melyben a kongressus tartatik.

A margitszigeti híd ismét veszély fenyegette; tegnap délután ugyanis a dunaszabályozó társaság egyik kotróhajója horgonyt akart vetni a Margitsziget dereka táján, a horgony azonban nem fogott vagy láncza elszakadt s a hajó feltartóztatlan gyorsasággal oly erővel rogtott a híd második ívezetének oszlopaihoz, hogy több gerendát leszakított s jelentékenyebb kárt okozva maga a hajó is az oszlopzat közé ékelődött be.

Két új tanítóképzés felállítását szándékozza a kormány, és pedig az egyiket Kassán, a másikat Győrön, mit a hivatalos lap azért is hoz köztudomásra, hogy e két intézet megnyerhetéseért folyamodott többi községek minden hasztalan fáradozástól megkíméltesseken.

A fővárosi gázvilágítás ügyében a társulattal folyó alkudozások tegnap egy sajnosan fontos határozatra vezettek. A kiküldött városi albizottság ugyanis Szentkirályi, Szécher, Schey és Gerlőczy urak szavazatával a további tárgyalások alapjául azon a fővárosra általában sértőknek nyilvánítt javaslatokat fogadták el, melyeket a társulat beterveztett. Weisz F. Bernát és Légrady Károly ezzel szemben kisebbségi véleményt adtak be.

A fővárosi gabnakereskedése hanyatlásának ügyében kiküldött albizottság tegnap tartotta utolsó ülését s lényegtelen módosításokkal elfogadta Körösi József jelentését, mely ez ügyben a nagy bizottság elé terjesztetik.

A margitszigeti banket, melyet a magyar delegatusok osztrák kollegáik számára rendeztek, tegnap délután vidám hangulattal folyt le. Délután 3 órakor külön hajón rándult a szigetre a két delegatio teljes számban, magával vivén a közös kormányt is. Az ebéd már készen várta az érkezőket s alig foglaltak helyet, már is kezdetét vette a toasztáramlat. Legelsőben id. Szogyényi L. emelt magyar beszédben poharat a királyi párra s mindjárt utána az osztrák delegatióra. Utána Rechauber magasztalta a magyar nemzetet s élte a magyar delegatiót. Toasztoltak még Rosenberg gr. Andrásyra, Majthényi L. Kuhnra, Smaic Holzgethanra stb., utóbb oly nagy lett a zaj, hogy alig lehetett szót érteni. Némi figyelmet keltett Giska a közös hazát és Hyanald élte Pöckh tengernagyot. A társaság esti 6 órakor tért vissza a legjobb hangulattal a szigetről.

Az alsó dunaparti munkákra beérkezett ajánlatok tegnap tárgyalattak. A következőkre Sinkovics testvérek, Hirsch és Schlosser 14% árleengedést ajánlottak, de hosszú határidőt helyezvén kilátásba, az ajánlat végdöntés végett a tanács elébe terjesztették. A vasművek által a Schliek vasgyár ajánlata fogadtatott el 22 1/2 % árleengedéssel.

A Kőbányán felfedezett gyilkosság gyanuja alatt bizonyos Loschdorfer Adolf, a fenyeítő törvényszék előtt ismeretes egyén elfogatott, és a fenyeítő törvényszékek átadatott. Azon szerencsétlen nő, kinek hullája a kőbányai kutban találtatott, maga is a törvényszék előtt gyakran megfordult, s épen azon időben tünt el nyomtalanul, midőn Loschdorfer ellen a fenyeítő törvényszéknél följelentést tett. Ez terete a gyanút Loschdorferre és vezette elfogatásához.

A fővárosi adópenztárába Kammermayer polgármester tegnapi jelentése szerint befolyt f. évi január 1-től máj. 18-ig községi adóban 655,000 frt, házberkrajczárókban 247,000 frt és állami adóban 2.230,000 frt. Ez eléggé kedvező eredményt nyújt arra, hogy a folyó évre előirányzott fővárosi budget szükséglete a községi adókból a házberkrajczárókból fedezhető lesz.

Az osztrák államvaspálya magyarosodik! Az „U. Lloyd” értesülése szerint az említett vasút igazgatósága három iskolát állított fel, melyekben hivatalnokai a magyar nyelvet elsajátíthatják és pedig Budapesten, Temesvárott és Bécsben s e czélra 12,000 frtot utalványozott, kimondván egyzersmind, hogy előléptetéséknél határozott előnyben részesülnek azok, kik a magyar nyelvet bírják.

Egy ritka emberről tudósítottak nem rég a „Föv. Lapok” at Münchenből, ki most a reá vonatkozólag irt adatokat eme levelében igazítja helyre. „Tisztelt szerkesztő ur! Én a müncheni magyar egyletnek 1872. febr. 13-dika óta tiszteletbeli tagja vagyok. Midőn mult év júniusában harminckét tag — meghasonlás következtében — kilépett ez egyletből s a magyar társasort alakítá, én a kilépők nézetében osztoztam, velők tarték s ezért, nem pedig könyvek kötéscéért, mint az ön tudósítója írta, választottak meg egyhangulag a „társas kör” pártoló tagjának. A mi pedig öltözködésemet illeti, én már harmincz év óta járok magyarosan, a mint hogy 16 éves fiamat is gyermekkorá óta úgy járatom. Fiamat 1870 óta taníttatom magyarul, midőn még nem is tudtam, hogy létezik-e itt magyar egylet. A magyar dalokat sem itt, hanem Bécsben már 1836-ban megszerettem. A mi pedig Magyarországra költözködésemet illeti, azt nemcsak emlegettem, hanem el is vagyok határozva, hogy — ha isten engedi — már júliusban Budapestre utazom s családommal együtt ama nemzetbe ovdok, mely iránt tisztelettel, szeretettel és ragaszkodással viseltetem. Maradván a t. szerk. urnak sat. München, máj. 18-án 1872. Bjaesch Ágoston.”

Rövid hírek. A Duna vizállása oly ma-

gas, hogy a budai parton fekvő házak pinczéi részben megteltek vízzel. — **Bergherr uszósínháza** számára tegnap jelöltetett ki 20 ölnyi hely az aldunason egy hónapra. — **Az állatkert** érdekében ő felségénél tisztelő küldöttség azon ígéretet vette, hogy az állatkert Schönbrunnból több állatot fog kapni. — **Richter János** hét-főn utazott Németországba. — **Hauk Minnie** k. a. a jövő hóra színházunkhoz szerződött. — **Arcképesarnokot** adott ki Posner K. ismertette a magyar ipar, kereskedés és mezőgazdaság kiválóbb egyéneit. — **Az egyházi készletek,** melyeket a pesti oltáregylet szegényebb hazai templomok felszerelésére szánt, a piaristák épületében májól 25-éig reggeli 8 óratól esti 7-ig közszemlére lesznek kitéve. — **Egy fiatal örült** férfi tegnapelőtt bebocsátást sürgetett a budai várpalotába, hová mint mondá a király meghívta, betegsége felismertetvén a Rókusba szállíttatott. — **Öngyilkosság.** Szloboda Imre budai cipész tegnap délben torkát metszette s életéhez kevés a remény. — **Szerencsétlenség.** Tegnap este 7 órakor a bombatéri álmásnál egy fiatal matróz a vízbe esett épen akkor, midőn a hajó ott kikötni akart s csak nagy nehezen sikerült őt kimenteni. — **Verdi „Aida”**jának előadhatási jogát a nemz. színház télére már megszerezte. — **Kifogott hulla.** A Csepelsziget közelében egy erős termetű ismeretlen férfi hulláját fogták ki a Dunából. — **Az újpesti nőegylet** f. hó 30-án a r-palotai erdőben majálst rendez; belépti jegyek 1 frtjával a helyszínre lesznek kaphatók. — **Az újépület** név alatt ismert lipótvárosi katonai laktanya még hosszabb ideig fog disztelenkedni s ez évben tetemes javításokat készülnek rajta eszközölni — **Petrarca** halálának 500 éves évfordulóját nagy ünnepélyességgel készülnek megülni Paduában f. évi július hó 18-án.

Törvényszéki esarnok.

(Kettős haláltétel.) Kocsuba János, hatvan éves görög katolikus lelkész Solymoson, Aradmegyében, nejének 1859-ben történt halála után, vallása tilalma folytán, másodsori házasságot nem köthetvén, Popovics Mihály, solymosi lakos szép nejével Raduleszku Máriaival tiltott viszonyba lépett. Boldogságának háboríthatlan élvezése volt most legsürgősebb teendője, miért az isteni küldetéséről megfelledekezett lelkész a feltékeny férj meggyilkoltatását határozá el. E czélből három községbeli egyénnel Parthelie Pavel, Mihalyie Mia és Sztanesszku Mitruval Popovics meggyilkolása iránt érintkezésbe helyezkedett; ígéretben nem fukarkodván, sikerült tervének Popovics nejét is megnyerni, ki ugyanis aranyokból fűzött nyaklánczát a felbérelt gyilkosoknak felpeny gyánat adta. Két alkalommal nem sikerült a tervezett gyilkosság és Sztanesszku a bűntársaságból kilépett. 1859-ben ősszel azonban Mihalyie és Parthelie a Maros partján alvó Popovicsot baltával megölték és a hullát a Marosba dobták. A következő év tavaszán a meggyilkolt özvegy Kocsuba házába vonult gazdasszonyi minőségben. A büntettesek ellen két alkalommal tágas gyanuokok alapján emelt vádak mindannyiszor törvényszékiel be lettek szüntetve és csak gróf Ráday kir. biztosnak sikerült 1872-ben a bűnösöket tettök beismerésére bírni. Raduleszku Mária tagadta, mintha ő oleegegyezett volna férjének meggyilkolásába; habár a többi vádlott ezen körülményt szemébe mondta neki.

Az aradi törvényszék bérgyilkosság miatt Kocsuba lelkészt bünszerzőkép életfogytiglani, Raduleszku Máriaát 20, Mihályiet és Partheliet 15 és Sztanesszku töt évi börtönrre ítélte. A kir. tábla Kocsuba büntetését 20, Raduleszkuét 16 évre szállítván le, egyebekben a kir. tábla ítéletét érintetlenül hagyta. A legfőbb ítélőszék ma Zuvics bíró előadása folytán Kocsubát 20 évi, Sztanesszku töt évi börtönrre ítélte, és Raduleszku Máriaát, ki ellen csak a vádlottak tanuskodtak, bizonyítékok elégtelenségéből felmentette, Mihalyie és Parthelie pedig mint felbérelt orgyilkosok kötélt általi halálra ítéltettek.

Közgazdasági értesítő.

Terményüzlet. A pünkösdi közeledtével az üzlet megállt. Semmi hivatalos kötés nem történt. Magánjelentés szerint:

Buza elkelt 8000 mázsa változatlan áron. — Szept.—októberre 4.60—62 1/2 kr.

Rozs és árpa üzletlen.

Tengeri bágyadt. Jun.—júliusra 10,000 mázsa 4.66—64 kr.

Zab szilárd. Jun.—júliusra 5000 mérő 2.70; szept.—októberre 5000 m. 1.90 1/2 kr 50 b. fontja Győrből.

Aru- és értéktözsde. Árukban semmi üzlet.

Értéküzlet kedvező, de korlátolt. Vasuti kölcsön 94.25; jutalekgyje 74.

Bankok: magyar hitel 147—147.75, franko 58.75, földhitel 56.75—57, tak. s hitel 45, orsz. közp. 72, I. hazai tak. pénztár 2240.

Iparpiaprok: Luiza malom 129—130, moln. s sütők 244, Atheneum 245.

Arany lejjeb: 5.32—34.

Időjárás. Változó. Hőfok +13.4. Kevés eső is volt, szintgy Ungvárt, Fiume és Trencsénben; nagyobb Debreczen és Szebenben; legnagyobb Zágrábban.

Nemzeti színház. Péntek máj. 22-én „Macbeth” szomorú játék 5 felv. — Szombaton „Brankovics” ált. bérlet mellett.

Simonfi Ernő, Mocsary Lajos, főmunkatársak: **CSÁVOLSZKY LAJOS,** felelős szerkesztő.

Kiadó hivatal:
muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft.
Félévre 8 ft. Egy hónapra 1 ft 4

A lap szétküldésére vonatkozó reklamatio előfizetési pénzek és hirdetémények kiadó-hivatalba intézendők.

Budapest. máj.

Kár volna, ha a delegatio nuszágai elvesznének. A ki még az 1867-es egyezés alkotásai Nessusinget forrasztottak, mel emészti, az a politikában kizár belátásnak szerepeltetését. A dör Akkor, amidőn hazánk a legéves szükségletek háttérbe szorításával szélyes takarékoság elvét gyak foghatlan stupiditással, mintha élne, mintha ez országnak érdek sejtellemmel sem bírna, millió hadsereg költségeit.

Érthető tehát, ha a jobb ránkózásnak adnak hangos kif mint az intézmény barátjai egy mélyeire hárítják a felelősséget

gondosabb választások jövőre e tőségeknak. Isten látja lelkünke hajlandók a delegatio tagjait ve De annyira még sem megyünk szavazatot tisztán akarattuk szes Mi elismerjük, hogy az adott szerü keretben, mely a delegatio határozta, van oly végzetszerű létfeltételeinek számbavételét i vagyunk meggyőződve, hogy tagja, oly circulus vitiosusban határozása mindenkor nagy ére sértieni. Igaz azonban, hogy a kája mi előttünk leg az oly delegatusok felelősségét maguk teremteték meg a kárh is fentartani igyekeznek. Csa tehetnek a delegatusoknak jog kik velük együtt vallják közjo lenségét. Nem tehetik őket te következményekért olyanok, ki fogadták.

Igen, mi elismerjük, hogy rendszer és a törvényesen létez ves kényszerű zsinórmértékét soknak. A magyar delegatio el rev követelményei voltak döntö totta Széll Kálmánnak harmad czéltott indítványát. Mi is azo ugyan, hogy e megtakarítás t az áldott közös hadsereg mai urnak kardesörtető autoritása kételyeinket. De ez oly katonai rajtunk áll az ellenkező véleme tagadni. Egy hadsereg fejlőd o természettel bírhat és nem t tény előtt, hogy utoljára sem leteivel vagy Andrássy gróf go dolgunk, hanem Europa mind még nagyobb tulzás uralkodik lis szó) tekinteteinek érvényes tal adott példára hivatkozni a a példaadás teszi a követést k

Nem itt rejlik a közjogi es. k. szab. nemzeti csapás, mely egyéb államához képest hasonl helyzetbe dönt. Mi ott vagyun pesség” érdekeinek áldozni, h képességünk rovására történő takarékoságot alkalmazni ott károsítása nélkül is alkalmazha a takarékoságot kell ismerni még ha a „védképesség” eg zetje is. Okvetlenül kisebbne esetből származható közvetle tonai szempont követeli azt, denesetre ott kísértük meg e erő épségének kisebb kárával A delegatio tárgyalásai a következtetést előtérbe to annyira a „diplomata”, mint